

BRUXELLES - AIX LA CHAPELLE - DEN HAEGHE - BRUXELLES

Het was 15 maart 1748. Een dag als zovelen. Maar toch, er gebeurde die dag in Nijmegen iets, dat filatelistisch interessant zou worden voor later.

De klok had juist 8 geslagen. In één van de plaatselijke logementen nuttigde een gast aan een tafeltje het avondmaal. Hij was helemaal alleen. Wie was deze gast ?

's Middags om 12 uur was de man aangekomen en had gevraagd of hij in dat logement kon overnachten. Dat kon en hij had zich direct op zijn kamer teruggetrokken. Na een flinke rustpauze had hij trek gekregen in een stevige hap eten, hij had honger. Straks zal blijken dat dat geen wonder was.

Beneden in de gelagkamer had hij een warme maaltijd besteld en na enige tijd had de waard het eten opgediend. De waard zag dat de gast er vermoeid uitzag. Hij was wat nieuwsgierig van aard en zou willen weten wat de oorzaak van die vermoeidheid was. Hij had toch geen ziekte onder de leden ? Je kon toch maar beter weten of er iets bijzonders aan de hand was, want er gebeurde toch al zoveel rare dingen. Was er de vorige eeuw in de stad niet de pestepidemie uitgebroken die vele slachtoffers had geeist en waar men nu nog over sprak ? Kortom straks zou hij toch eens een poging wagen om iets te weten te komen.

Hij had aan zijn spraak gehoord dat die man niet uit de omgeving kwam, want het was wel een heel ander taaltje dat hij sprak. Het leek wel op hollands maar dan met een speciaal accent. Waar zou die toch wel vandaan komen en waarom was hij hier in Noviomagum ?

Toen de gast zich de maaltijd goed had laten smaken, zag de waard bij het afruimen de kans schoon een praatje met hem te maken. De gast was door de maaltijd weer wat op krachten gekomen en liet zich verleiden op de woorden van de waard in te gaan. Hij had niets te verbergen en had eigenlijk ook wel lust tot een gesprek.

Nadat de waard hem eerst nog een roemer wijn had gebracht, vertelde hij hem het volgende verhaal.

'Ik ben Egidius Bauwens en zoals U reeds aan mijn spraak gehoord zult hebben, kom ik niet uit deze streek. Ik kom uit Aken.

'Maar U bent toch geen Pruis', repliceerde de waard.

'Neen, ik zal het uitleggen'.

'Ik ben van origine een Brusselaar en woonde in Brussel. Ik was daar een vooraanstaand entrepreneur (ondernemer). Samen met mijn vrouw en mijn zoon woonden we heel plezierig in Brussel en we hadden het goed. U zoudt kunnen zeggen dat we tot de welgestelden behoorden'.

'En toen gebeurde er iets vreselijks. Er brak oorlog uit. Zoals u weet werden de Zuidelijke Nederlanden bestuurd door Karei VI. Toen hij overleed wilde Maria Theresia hem ook in de Oostenrijke Erflanden opvolgen, dus ook in ons land. De grote mogendheden - o.a. Pruisen en Frankrijk - erkenden die opvolging niet. Met elkaar praten hielp niet en de oorlog brak uit. In 1745 bezetten de Fransen ons land. Wij voelden ons niet veilig en zijn gevlucht. Dat was geen gemakkelijke reis, want we hebben veel ontberingen geleden. Ten lange leste zijn we in Aken aangekomen en hebben daar een goed onderkomen gevonden. Eindelijk kregen we rust'.

'Hoe komt U nu in Nijmegen terecht', vroeg de waard.

'Ik ben een zakenman en ik ben op weg naar den Haag. Ik doe dat lopend want ik heb geen ander vervoer. Ik heb de laatste dagen van Aken tot hier in Nijmegen in totaal 28 uur gelopen en naar den Haag zal het nog 26 uur zijn. Verder heb ik gehoord dat er vredesonderhandelingen aan de gang zijn. Ik hoop van harte dat ze het met elkaar eens kunnen worden, want hoewel ik het goed heb in Aken, verlangen mijn vrouw en ik toch heel erg terug naar Bruxelles. Dit is mijn verhaal, beste man'.

'En nu nog een briefschrijven aan mijn vrouw en dan ga ik slapen want ik ben moe. Ik heb morgen weer een flinke tocht voor de boeg'.

De waard had ademloos geluisterd naar het verhaal van de man en was blij dat hij niet in zijn schoenen stond. Hij kon nog rustig wonen in zijn geboortestad Nijmegen en hoefde geen wandeling van Aken naar Den Haag te maken want dat was toch maar een verschrikkelijk eind. Morgenochtend zou hij ervoor zorgen dat zijn gast een uitstekend ontbijt kreeg, zodat hij in ieder geval weer met een volle maag aan zijn tocht naar den Haag zou kunnen beginnen.

De gast schreef op zijn kamer een brief aan zijn vrouw en op de volgende pagina is de tekst van de briefgedrukt.

ge & ben hier. Gott-Lof heket ten twaelfden smiddeghes
 garriment, in gaen for mijne sijne overden hren, in de hier
 28' uren van aengen en noch 28' uren vanden hege-
 ien den Gott-Lof radelyk wil te gagen, maar siet
 gelyckert hope dat godt mij sal helpen, in sal u niet
 den hege, ^{schryven} sijn sijnke voor mij en sacht dat by voor-
 synd men gese moet siddan, en sijn overden
 Machus Jemmes   Edicus Bassens

Nimweghe 15 maart
 1718

De inhoud van de brief is als volgt:

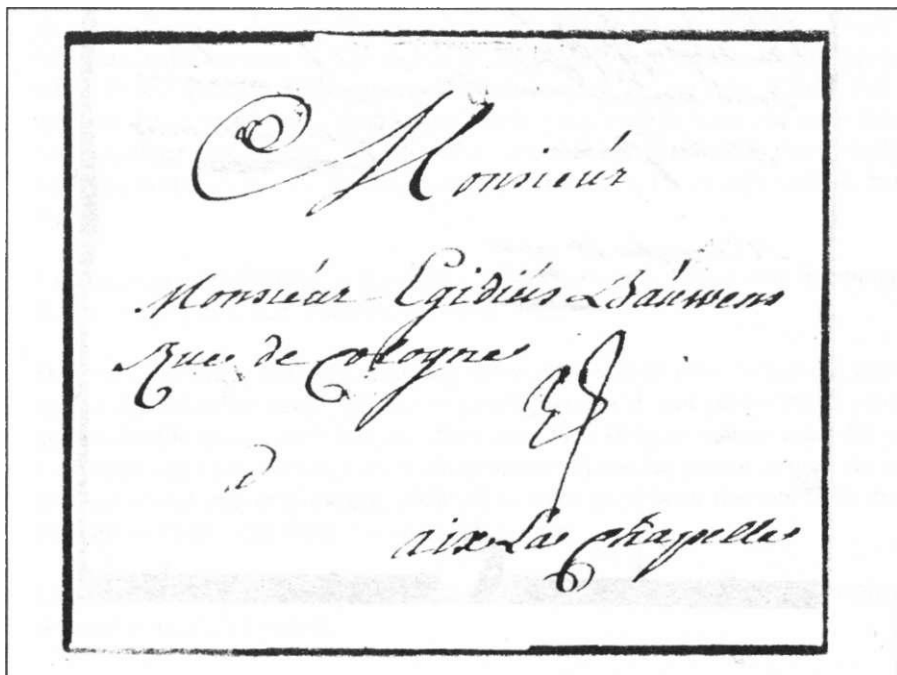
Ick ben hier Godt Lof hedent ten twaalf uren smiddags wel gearriveerd, in gaan soo mejne reijse vervorderen, ick ben hier 28 uren gaans van Aeken en nogh 26 uren van den Haeghe.

Ick ben Godt Lof redelijk wel ter passe, maer sterck gefatikeert hope dat Godt mij sal helpen. Ick sal U uijt Den Haeghe schrijven. Kust Joseph voor mij en seght dat hij voor synen mon père moet bidden en blijve uwe man.

Ma chère femme

Egidius Bauwens

Nimweghe 15 meert 1748

*Brief verzonden 15 maart 1748 van Nijmegen naar Aken
De verzending was niet franco. Te betalen port bij aankomst 3 S(tüber).*

Dit kan het verhaal geweest zijn van een Belgische vluchteling uit 1748. Hoewel de tekst van dit verhaal wellicht niet allemaal historisch juist zal zijn en aan het brein van de auteur is ontsproten, krijgen we toch wel door de brief een beeld van de toestand in die dagen.

De heer Bauwens adresseerde de brief, hoewel voor zijn vrouw bestemd, aan zichzelf. Mischien wel uit veiligheidsoverwegingen, omdat zijn vrouw en zoon alleen in Aken waren achtergebleven.

De vrede van Aken op 23 oktober 1748 maakte inderdaad een einde aan de vijandelijkheden. Onze looper, de heer E. Bauwens, is weer naar Brussel teruggekeerd. In 1749 werd weer post vanuit Heusden naar zijn adres in Bruxelles gezonden. Zie de adreszijde van onderstaande brief.

*Brief, verzonden in 1749 van Heusden naar Bruxelles. Franco Breda.
Deelport Breda - Antwerpen 2 sols en eindport in Brussel 4 sols.*

Het was een interessante bezigheid om deze brieven, die bijna 350 jaar oud zijn, goed te bekijken en te bestuderen. Behalve dat blijkt dat er in de loop der tijden altijd vluchtelingen geweest zijn, leveren de brieven ook een artikel voor Novio-posta op.

A. Bosman